

Els

museum

JAARVERSLAG 2023

STICHTING ELSMUSEUM

06 maart 2024, Beek

Wolfeynde 4,
6191 EB Beek (L)
046-4398930

NL52RABO0119085534
807809512
41073703

INHOUD

1 INLEIDING

2 ORGANISATIE

- 2.1 Organisatiebeschrijving
- 2.2 Primair proces en ondersteunende processen
- 2.3 Visie en missie
- 2.4 Statutaire doelstellingen
- 2.5 Organisatiecultuur
- 2.6 Organisatiestructuur
- 2.7 Kritieke succesfactoren

3 FINANCIEEL BELEID

- 3.1 Fondsenwerving
- 3.2 Financiële beleidskaders
- 3.3 Begrotingsplan
- 3.4 ANBI /donateurs/sponsors

Actuele beleidsdoelen/punten (korte termijn)

1 INLEIDING

Het Elsmuseum heeft moeilijke jaren achter de rug. Net als voor vele andere musea, culturele instellingen en het bedrijfsleven, was de negatieve impact van de coronajaren 2020-2022 groot. Naast de door coronabeperkingen gedwongen sluitingen, waardoor geen bezoekers ontvangen konden worden, was er sprake van het door corona en leeftijd terugtreden van bestuursleden en moest naar een nieuwe horeca exploitant gezocht worden. Net toen het herstel leek in te treden, brak door de Russische inval in Oekraïne de energiecrisis uit, waardoor de energiekosten substantieel omhoog gingen. Ondanks bijdragen van overheidszijde (gemeente) waren de jaren 2020-2022 niet florissant.

Inmiddels kijkt het Elsmuseum weer positief naar de toekomst. Nadat er eind 2022 al een nieuw bestuurslid (Jaco van Hekke) aantrad en er eveneens een nieuwe horeca exploitant in "Els Events" gevonden werd, kon er gelukkig in 2023 wederom "nieuw bloed" geworven worden. Dit alles heeft ertoe geleid dat het bestuur, met andere betrokkenen zoals de vrijwilligers, in 2023 besloot het museum een "herstart" te geven en het museum meer toe te rusten op de toekomst en nieuwe generaties publiek. Het moderniseren van de statuten, het verbeteren van de bedrijfsvoering en een nieuw beleidsplan vormen daarvoor de basis.

2 EIGENDOM EN BEHEER

De situatie rond het eigendom is in 2023 ongewijzigd gebleven. De Stichting Elsmuseum is de eigenaar van het monumentale museumgebouw aan het Wolfeynde 4c te Beek en Els Events bleef de exploitant van de horeca.

3 STICHTING

In 2023 is begonnen met het actualiseren en moderniseren van de statuten. Daarnaast is in 2023 een beleidsplan opgesteld en goedgekeurd door het bestuur. De inhoud van het beleidsplan is besproken met de vrijwilligers van het museum. De actualisering van de statuten en het opstellen van een meerjaren beleidsplan geschiedde mede met het oog op het streven van de Stichting Elsmuseum om in 2024 aangemerkt te worden als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), mogelijk zelfs "culturele ANBI".

4 BESTUUR

In 2023 is de samenstelling van het bestuur gewijzigd. Per 1 april is een nieuwe penningmeester aangetreden, mw. Janneke van Grinsven-Jacobs. De functie van penningmeester was al enige tijd vacant en werd waargenomen door de voorzitter. Daarnaast heeft de heer Jos Eggen als aspirant bestuurslid in de 2^e helft van 2023 deelgenomen aan de bestuursvergaderingen met de bedoeling per 1 januari 2024 toe te treden tot het bestuur. In de loop van 2023 hebben zowel voorzitter Hans Paumen, als secretaris Josee Sobczak, na vele jaren hun functies vervuld te hebben, aangegeven per 31-12-2023 te zullen terugtreden. In die context benoemde het bestuur in de bestuursvergadering van 4 juli mw. Annika Frencken tot nieuwe voorzitter. Het bestuur slaagde er nog in 2023 in een opvolgster van de vertrekkende secretaris te vinden en wel mw. Natalie Cremer. Zij zal begin 2024 haar werkzaamheden aanvangen.

Nieuwe voorzitter Annika Frencken

Het bestuur heeft in 2023 elfmaal vergaderd; driemaal bij één van de bestuursleden thuis en achtmaal in het museum. Daarnaast waren er de nodige contacten per e-mail en Whatsapp. Conform het beloningsbeleid zijn er geen vacatiegelden uitgekeerd voor bestuursvergaderingen.

De secretaris heeft van alle bestuursvergaderingen en bijeenkomsten met de vrijwilligers notulen gemaakt die vervolgens, al dan niet met een enkele aanpassing, door het bestuur vastgesteld zijn. In 2023 is verder gestart met de voorbereiding van een digitale bibliotheek (Dropbox) voor de bestuursleden.

Het bestuur verlengde in 2023 de exploitatie-overeenkomst met de horeca exploitant. Tevens werd periodiek overleg gevoerd over door het museum en/of de exploitant te houden evenementen en de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden.

5 VEILIGHEID MUSEUM

Op 27 januari 2023 vond de jaarlijkse inspectie van de alarmsystemen plaats, er deden zich geen problemen voor. In november 2023 heeft tevens de gebruikelijke 2-jaarlijkse veiligheidsinspectie van het museum plaatsgevonden door de brandweer Zuid-Limburg. Als gevolg van de inspectie dienen enkele rookmelders vervangen te worden, evenals de verlichte vluchtrouteaanduidingen. Daarnaast heeft de firma Boileau, gespecialiseerd in het beveiligen van bedrijven en instellingen tegen brand, de brandslanghaspel, brandblusmiddelen en nooduitgang armaturen getest en voorzien van nieuwe stickers. Bij openstellingen en evenementen is er altijd op toegezien dat de vluchtwegen vrij zijn van obstakels en dat de nooduitgangen open zijn.

Teneinde het sleutel beheer te verbeteren is door het bestuur een sleutelreglement opgesteld en ondertekend door alle sleutelhouders.

6 ONDERHOUD MUSEUM (RIJKSMONUMENT).

Het Elsmuseum is gevestigd in een deel van een grote voormalige boerderij uit de 19e eeuw, die is opgenomen op de lijst van rijks-monumentale gebouwen (monumentnummer 8760). Dat laatste betekent enerzijds dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met dit rijksmonument, maar anderzijds betekent het tevens dat niet alles wat de Stichting Elsmuseum zou willen, bijvoorbeeld qua inrichting en duurzaamheid, kan worden gerealiseerd.

Met een bedrag van zo'n € 2076,- zijn de onderhoudskosten in 2023 beperkt gebleven. Door een installatiebureau werd aan het elektra een extra groep toegevoegd. Meest serieus waren storingen in het verwarmingssysteem. Hoewel deze storingen door een professioneel bedrijf (voorlopig) opgelost konden worden, ziet het er naar uit dat het verwarmingssysteem op relatief korte termijn (2024) vervangen zal moeten worden.

Ook de vrijwilligers hebben het nodige onderhoud aan het museum verricht:

- het aanbrengen en schilderen van een extra leuning bij de trap naar de bovenverdieping;
- het schilderen van een grote betonbalk in de vergaderruimte en tentoonstellingsruimte;
- het vervangen van de halogeenlampen door ledlampen;
- het schoonhouden van de tentoonstellingszalen en distillatieruimte.

Om het museum aantrekkelijker te maken:

- is de huisstijl gemoderniseerd;
- is nieuw promotiemateriaal en er zijn nieuwe buitenborden die de aandacht op het museum trekken;
- om betalingen in het museum te vereenvoudigen is een mobiel pinaapparaat aangeschaft.
- Is gewerkt aan het interieur van het museum en het horeca gedeelte.
- zijn er voor de vrijwilligers fraaie distillateursschorten aangeschaft die hen makkelijk herkenbaar maken voor bezoekers;

Nieuwe schorten voor bestuur en vrijwilligers

7 TOEGANKELIJKHEID MUSEUM

Om de toegankelijkheid van het museum te vergroten is door een vrijwilliger een tweede leuning aangebracht bij de trap naar de tentoonstellingsruimten op de eerste verdieping. Tevens heeft het bestuur een onderzoek laten verrichten door de firma Smienk, leverancier van gerenoveerde trapliften, naar de optie van een traplift en daarvoor een offerte ontvangen. Gezien de soms per gemeente wisselende voorschriften, was het advies van de firma Smienk om e.e.a. ook voor te leggen aan de brandweer, hetgeen gebeurd is tijdens de veiligheidsinspectie door de brandweer Zuid-Limburg. Helaas bleek de brandweer op veiligheidsgronden de traplift sterk af te raden, derhalve is door het bestuur van dit plan afgezien. Door de aanschaf in 2023 van een nieuwe professionelere beamer kunnen bezoekers die niet de trap naar de bovenverdieping kunnen gebruiken, zich op de begane grond aan de hand van videobeelden en andere afbeeldingen een goed beeld vormen van de betekenis van de Els distilleerderij, de werking van het distillatieproces en van wisseltentoonstellingen. Het bestuur blijft zoeken naar mogelijkheden om de toegankelijkheid te optimaliseren.

8 FINANCIËN ALGEMEEN

Ieder positief saldo wordt in beginsel aan het vermogen van de stichting toegevoegd om toekomstige grote uitgaven of tegenvallers te kunnen opvangen. Bij grote uitgaven moet gedacht worden aan zeer groot onderhoud zoals het vervangen van de verwarmingsinstallatie en/of het dak van het museum, mogelijke huurderiving e.d. als gevolg van een eventueel faillissement van de horeca exploitant, of langdurige leegstand.

9 INSTANDHOUDINGSSUBSIDIES

Onze stichting ontvangt voor de instandhouding van het museum beperkt subsidie van de gemeente. De standaardsubsidie bedroeg in 2023 €869,55 met daarnaast eenmalig €205. In het kader van de sterk gestegen energiekosten werd van de gemeente een tegemoetkoming in de energiekosten verkregen van €2953,41. Voorts werd van de gemeente €350 ontvangen als bijdrage in de kosten van het aanschaffen, plaatsen en verlichten van een grote kerstboom op een voor iedereen zichtbare plaats op het museumterrein.

De stichting nam in 2023 weer deel aan de Rabo Clubsupport actie om verenigingen en stichtingen financieel te ondersteunen. Bestedingsdoel was het repareren of vervangen van kapotte vitrines. De actie bracht €250 op.

10 (BEDRIJFS) DONATEURS

Door de sluiting van het museum in de coronajaren en het annuleren van diverse evenementen en acties, zijn in die periode vrijwel alle (bedrijfs)donateurs afgehaakt. In het 2e kwartaal van 2023 is redelijk succesvol gestart met het werven van nieuwe donateurs via diverse acties. In december bedroeg het aantal nieuwe donateurs ruim 50. De namen van de bedrijfsdonateurs kunnen, voor zover zij daar prijs op stellen, op de website van de Stichting Elsmuseum worden vermeld.

11 VRIJWILLIGERS

Onze rondleiders

Eind 2023 telde de stichting, inclusief bestuur, 12 vrijwilligers. Hun gegevens zijn verzameld in een overzicht. De vrijwilligers hebben in 2023 veel werk verzet. Naast het geven van rondleidingen en het vervullen van de rol van gastvrouw of gastheer, gaat het veelal om werkzaamheden als onderhoud en reparaties aan het museum, opbouwen of helpen bij het opbouwen van exposities, schoonmaken van de tentoonstellingsruimten, etc.

Om alle vrijwilligers buiten het bestuur te informeren en/of te betrekken bij bestuursbesluiten, zijn er een tweetal inhoudelijke vergaderingen met hen belegd. Om de waardering voor onze vrijwilligers te laten blijken heeft het bestuur in december 2023 een gezellige avond en kerstmarkt voor vrijwilligers, partners en donateurs georganiseerd. De vrijwilligers ontvingen allen een blijk van waardering in de vorm van een “kersttasje” met lekkernijen. Tijdens deze bijeenkomst werden ook de aftredend voorzitter en secretaris uitgebreid bedankt voor hun goede diensten en in het zonnetje gezet.

12 Contacten, Publiciteit.

De Stichting Elsmuseum houdt op verschillende manieren contact met haar vrijwilligers, (bedrijfs)donateurs, de bevolking, overheden e.d.

a. Website.

Het algemene communicatiemiddel van de stichting is de website www.info@elsmuseum.nl. De website wordt regelmatig geactualiseerd.

b. Facebook-pagina.

Voor een meer interactieve manier van communiceren met de “vrienden van het Elsmuseum” en andere belangstellenden wordt naast de website ook de Facebookpagina van het museum

gebruikt. Deze pagina luidt <https://www.facebook.com/elsmuseumbeek>.

c. Nieuwsbrieven.

Donateurs en andere relevante partijen werden voorts via nieuwsbrieven per mail op de hoogte gehouden over actuele zaken of evenementen van het museum. Voorafgaande aan of na speciale evenementen (NLdoet, Jaarmarkt, Open Monumentendag etc.) of activiteiten, is in 2023 publiciteit gezocht via artikelen in bijv. de Nuutsbaeker, Limburgs Dagblad, VIA, UittipsLimburg en Visit Zuid-Limburg.

d. Vrijwilligers

De meeste contacten met de vrijwilligers gingen over door hen te verrichten werkzaamheden of met het oog op beleidsaangelegenheden en andere zaken het museum betreffende. Deze contacten vonden plaats middels speciale bijeenkomsten in het museum. Tevens zijn zij een aantal malen per e-mail of WhatsApp geïnformeerd over onderwerpen die hen allen aangaan of interesseren.

e. Overheden.

Het bestuur van het Elsmuseum onderhoudt goede contacten met diverse overheden. Zo heeft een bestuurslid zitting in een commissie van de gemeente die zich bezighoudt met de bevordering van de sociale, culturele en toeristische belangen van Beek. Voorst werd door bestuursleden deelgenomen aan het Cultuurcafé van de gemeente, gericht op het realiseren van een toekomstbestendige cultuurnota. Voorts waren de burgemeester en/of wethouders aanwezig bij evenementen van het museum of openden een tentoonstelling. Met de Provincie Limburg lopen contacten over verduurzaming van het museum en tevens bezocht de Gouverneur het museum (zie elders).

13 Pers.

In 2023 stond het Elsmuseum regelmatig in het nieuws. Onderstaand een overzicht van artikelen e.d. over het museum.

Blad / Medium	Maand	Omschrijving
Dagblad De Limburger	April	Van nul tot nu Beek: 'Baeker Aelske': na de smaak verdween ook de fles
Dagblad De Limburger	Augustus	Hendrik Joseph Beckers staat centraal in expositie 'Boer, Beek, Beckers'
Dagblad De Limburger	Augustus	Elsmuseum Beek gaat activiteiten uitbreiden: meer educatie, betere samenwerking en vaker open
Dagblad De Limburger	Augustus	Huisarts, archeoloog, doctor Beckers wordt twee maanden geëerd in het Elsmuseum: 'Er zijn zelfs twee haaiensoorten naar hem vernoemd'
Dagblad De Limburger	September	Lezing over metaaldetectie en bodemvondsten in Elsmuseum Beek
Sittard-Geleen Nieuws.nl	September	Elsmuseum vaart nieuwe koers.
LGGO.nl; Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap	September	Diverse activiteiten in samenwerking met het Elsmuseum Beek
StichtingErtgoedStein.nl	Oktober	Lezing Elsmuseum Beek: lezing Archeologie in Limburg.

14 Openstellingen, rondleidingen, evenementen en acties.

In 2023 waren er 11 maandelijkse openstellingen. Verder was het museum open voor rondleidingen van minimaal 8 personen, vergaderingen of speciale evenementen en tentoonstellingsacties.

Met name de evenementen en tentoonstellingsacties zijn van groot belang om het museum onder de aandacht van een breder publiek te brengen en nieuwe donateurs te werven. Ook werd deelgenomen aan evenementen van derden (bijv. de gemeente). De belangrijkste evenementen voor het museum in 2023 waren:

NLdoet

Zaterdag 11 maart deed het Elsmuseum mee aan de grote nationale vrijwilligersactie van het Oranjefonds "NLdoet" en wel met een in het kader van de energiecrisis uiterst actueel doel, namelijk het vervangen van alle oude halogeen lampen door led verlichting. Er hadden zich voldoende vrijwilligers uit het Beekse aangemeld om te helpen, waardoor het lukte op een ochtend meer dan 100 spotjes, plafondlampen en schijnwerpers te vervangen door led lampen. Dankzij de ledverlichting staan al onze objecten er extra mooi verlicht bij, is het museumgebouw verduurzaamd en zal de energierekening verminderen.

Jaarmarkt.

Zondag 4 juni was het Elsmuseum de hele dag open voor de bezoekers aan de Beekse jaarmarkt. Voor velen een uitgelezen kans om een kijkje te nemen in de historische destilleerderij en het monumentale pand. Het was een groot succes. Naar schatting een 150-tal mensen kwamen binnenlopen en werden geïnformeerd over het museum, een stukje Beekse industriële geschiedenis en geplande activiteiten. Geïnteresseerden kregen voorts door onze rondleiders uitleg over het Els destillatieproces. Opvallend was dat een behoorlijk aantal Beekenaren het museum nog nooit bezocht had en zo enthousiast was dat ze gelijk donateur werden.

Bezoek Gouverneur Emile Roemer.

Op donderdag 31 augustus bezocht de Limburgse Gouverneur, Emile Roemer, het Elsmuseum in het kader van een werkbezoek aan de gemeente Beek. Hij werd vergezeld door burgemeester Van Basten-Boddin, enkele wethouders en vertegenwoordigers van de provincie Limburg. Na een welkom door onze voorzitter en nadat hij aan de bar genoten had van een heerlijk "Elske" kreeg hij uitleg over ons mooie museum en het distillatieproces. Hoewel nog niet officieel geopend, maakte de heer Roemer van de gelegenheid gebruik als een van de eersten onze nieuwe wisseltentoonstelling, "Boer Beek Beckers", die de zondag daarop geopend zou worden, te bezichtigen (zie hieronder meer). Na afloop beloofde de heer Roemer zeker nog een keer terug te komen.

Tentoonstelling "Boer, Beek, Beckers".

Onder grote belangstelling opende de Beekse wethouder van o.a. cultuur, Thijs van Es, op zondagmiddag 3 september de tentoonstelling "Boer Beek Beckers". De tentoonstelling – opgezet in uitstekende samenwerking met de Stichting Erfgoed Stein- gaf een mooi beeld van Dr. Beckers, de Beekse huisarts die een groot deel van zijn leven gewijd heeft aan de geologie en archeologie en beroemd geworden is door o.a. zijn opgravingen van de Romeinse thermen in Heerlen en van nederzettingen van de Bandkeramiekers. Gekoppeld aan de tentoonstelling was een programma van lezingen en wandelingen rond deze tentoonstelling, die nog liep eind oktober.

Open Monumentendag.

Tijdens de zonovergoten en warme Open Monumentendag op zondag 10 september wisten maar liefst een 90-tal bezoekers de weg te vinden naar het rijksmonument aan het Wolfeynde in Beek waar ons museum gevestigd is. Het was de hele dag druk, zelfs een kwartier voor sluitingstijd kwamen er nog mensen binnenlopen. Het grootste gedeelte van de bezoekers sloot zich aan bij een van onze rondleiders die uitleg gaven over de geschiedenis van de door de familie Hennekens gestichte distilleerderij en natuurlijk ook over hoe ons "Elske" gestookt wordt. Ook de tentoonstelling "Boer Beek Beckers" werd veelvuldig bekeken, waarbij een van onze vrijwilligers over die tentoonstelling nadere uitleg gaf en bezoekers de gelegenheid bood de film over Dr. Beckers te bekijken in de grote vergaderzaal.

Glas in lood in de derde dimensie.

Donderdag 9 november opende een nieuwe wisseltentoonstelling in het Elsmuseum onder de titel "Glas in lood in de derde dimensie" van Jean Colen. Jean Colen, opgeleid als leerkracht handvaardigheid, is van kinds af aan geboeid geweest door het artistieke en heeft zijn creativiteit op veel vlakken (schilderen, keramiek, beeldhouwen etc.) tot uitdrukking gebracht, om zich uiteindelijk het glazeniersambacht eigen te maken. Het bijzondere aan zijn werken is de "derde dimensie" die hij aan zijn glas in lood werken weet te geven. Een prachtige en goed bezochte tentoonstelling, die liep tot eind 2023.

Bezoek lichtkoningin.

Nadat in de middag van 13 december, de feestdag van de heilige Lucia, het Lucia vuur ontstoken was bij de Martinuskerk, de fakkeloptocht plaatsvond en een receptie in het gemeentehuis, bezocht de Beekse lichtkoningin, Anouk Janssen met haar hofdames 's-avonds het Elsmuseum. Ze kwam met een flink gezelschap van o.a. familieleden, vrienden en bekenden voor een gezellige avond in een prachtig in kerstsfeer versierd museum, waar ook de Klepperen optraden.

De Beekse Lichtkoningin met hofdames

Totaaloverzicht rondleidingen, evenementen en acties.

- 11 maart: NLdoet;
- 22 maart: Presentatie Alpe D'Huzes (18p);
- 26 maart: Buurt rond de kerk Nuth en rondleiding (20p);
- 11 april, Limburgse kunstkring (20p.);
- 13 mei, groepsrondleiding (9p.);
- 4 juni, Jaarmarkt, hele dag (150p.);
- 24 juni, groepsrondleiding (58p.);
- 31 augustus, Commissaris van de Koning (Gouverneur) Roemer en gemeente met kleine rondleiding museum en preview expo Dr. Beckers;
- 3 september, Officiële opening expositie Dr. Beckers door wethouder (55p);
- 9 september, wandeling dr. Beckers.
- 10 september, Open Monumentendag (75p.);
- september, groepsrondleiding mw. Dols, (20p.);
- 23 september, wandeling Paul Mennens, Heemkunde;
- 26 september, lezing over dr. Beckers door Rens Dormans, St.Erfgoed Stein;
- 7 oktober, groepsrondleiding jong Nederland (20p);
- 12 oktober, lezing Paul Mennens, Heemkunde, over de Bandkeramiekers;
- oktober, bewonerscommissie Raadhuispark bijeenkomst en rondleiding (35p.);
- 24 oktober, lezing Archeologie in Limburg, Rens Dormans, St. Erfgoed Stein;
- 9 november, opening expositie "Glas in lood in de derde dimensie" van Jean Coolen (50p.);
- 10 november Pubquiz in samenwerking met els Events (60p.);
- 11 november, groepsrondleiding (8p.);
- 18 november, groepsrondleiding;
- 7 december, groepsrondleiding (10p.);
- 9 december, Kerstmarktevenement vrijwilligers en donateurs en relaties;
- 13 december, Lichtkoningin met gezelschap (55p).

15 Slotwoord.

Uit het bovenstaande mag duidelijk zijn dat er in 2023 door het Elsmuseum “een frisse wind gewaaid” heeft en een actieve organisatie is met oog voor het nu en de toekomst. De Stichting Elsmuseum is een organisatie met beperkte middelen en beperkte menskracht, die haar best doet binnen haar mogelijkheden een interessant cultureel programma te bieden voor jong en oud in zowel Beek als de regio. Het zoeken van samenwerking met andere regionale organisaties helpt daar aan mee. De samenwerking met de Stichting Erfgoed Stein bij de tentoonstelling Boer Beek, Beckers, is daar een voorbeeld van.

Aldus vastgesteld in de bestuursvergadering van maart 2023.

De secretaris a.i.

De voorzitter.

J.C.J. van Hekke

A. Frencken